

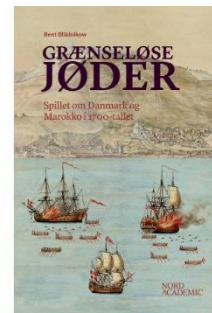
Bent Blüdnikow

Grænseløse Jøder. Spillet om Danmark og Marokko i 1700-tallet

Nord Academic, 2024

432 sider

Kr. 349,95,-

Anmeldt af: Otto Rühl. Uploadet juli 2025.

Titlen på denne bog er *Grænseløse Jøder*, og bogen følger to jødiske familieklaner, Sumbel og Buzaglo, "hvis familiemedlemmer var eventyrere, kosmopolitter, handelsmænd og diplomater". Men en anmeldelse i *Religion* må selvfølgelig tage udgangspunkt i, om bogen også rummer stof, der kan være relevant for religionslærere, og derfor skal kun få dele af bogen omtales her.

I afsnittet "Sultanens mand i København" bliver vi mindet om, at der i anden halvdel af 1700-tallet er vigtige jødiske menigheder i København, Fredericia – og i Altona, der jo hørte under den danske konge. Her fortæller Blüdnikow om striden mellem kabbalister og modstanderne af denne mere mystiske retning – traditionalisterne – netop i den store menighed i Altona og Hamborg. I 1749 kommer en ny overrabbiner nemlig til byen, og han laver amuletter til gravide kvinder, der skulle beskytte dem mod børnedød – men havde det noget med sand jødedom at gøre? Det starter en voldsom strid, som også den danske regering må tage stilling til.

Flere af vore religionsbøger om jødedommen omtaler Moses Mendelssohn, og er man på studietur til Berlin vil man ofte støde på ham. Blüdnikow har her i bogen et afsnit om "Moses Mendelssohn og jøderne i København", hvor han bl.a. kommer med den påstand, "at samarbejdet mellem Moses Mendelssohn og hans kreds og familie i København måske var det vigtigste bidrag, Danmark ydede til toleranceudviklingen i Europa". Han viser også, hvordan den danske konge er med til at sikre Mendelssohns store projekt: at få Mosebøgerne oversat til tysk.

Endelig viser bogen, hvordan en jøde som Samuel Sumbel kunne være Sultans Sidis højre hånd gennem 30 år, men samtidig jødernes meget lave status i Marokko i 1700-tallet.

Det er klart mest en historiebog, men her var så et par tips til religionslæreren.